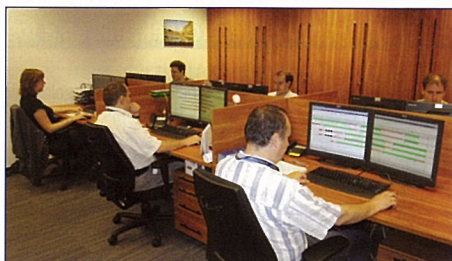

Az IVU. plan

A program története a MÁV átalakulásához kapcsolódik. Az ezredfordulót követően, amikor az egyes szakágak gazdaságilag különváltak és létrejött egy belső megrendelői-szolgáltatói viszony a megalakult Üzletágak között, szükségessé vált, hogy az akkori Gépészeti Üzletág kidolgozzon egy megrendelés-nyilvántartó rendszert, amelyben nyomon követhető valamennyi megrendelt szolgáltatásunk.

Így jött létre a VONTAT1 elnevezésű rendszer, amely a megrendelések nyilvántartása mellett a mozdonyirányítói grafikon kiváltását is megoldotta. Ugyanakkor az üzletág vezetése olyan komplex rendszer kidolgozását vagy megvásárlását vette fontolóra, ami a megrendeléseink beérkezésétől a teljesítésig (a vonat leközeledtetéséig) nyomon követi a folyamatokat.

Első lépésként felmérésre került, hogy a Magyarországtól nyugatra lévő vasutak milyen alkalmazásokat használnak e területen. Az eredmény nagyon vegyes képet mutatott: átfogó, mindenre kiterjedő rendszer sehol nem volt fellelhető, csupán részfeladatokra használtak szoftvereket. Ezek a rendszerek valamennyi vasútnál évtizedes múltra tekintettek vissza, és, azokat jellemzően saját fejlesztésként valósították meg.

A Gépészeti Üzletág vezetése két döntési lehetőség közül választhatott: vagy saját fejlesztésben hozza létre a szoftvert, vagy a piacon fellelhető programok közül vásárol. Ez utóbbi megoldás mellett szólt, hogy az Európai Unió forrást biztosított a vásárlásra.

A közbeszerzést követően a német IVU cég nyerte meg a pályázatot és szállíthatta le a terméket. Az IVU-tól vásárolt szoftver mind a jármű, mind a humán erőforrás állomány kapacitásstervezését és a vontatási szolgáltatás teljesítésének irányítását is támogatja. A program különböző moduljait eddig több mint 300 vállalat használja szerte a világon. A vásárlást követő évben társaságunk szakemberei a program honosításán és az elengedhetetlenül szükséges, a magyar vasúti viszonyok által megkövetelt egyedi fejlesztéseken dolgoztak.

A szoftver segíti, illetve részben automatizálja a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. jármű- és személyzetfordulóinak tervezését. Biztosítja a munkaidő-beosztás elkészítését, alapadatokat szolgáltat a bérszámfejtéshez és felületet biztosít a járműirányításhoz is. Közül két és fél év elteltével, fokozatos bevezetéssel, 2010 júniusától már hálózati szinten tudjuk alkalmazni az IVU.plan rendszert.

A program bevezetése lehetőséget adott arra, hogy a MÁV-TRAKCIÓ átdolgozza eddig területi elven működő tervezési rendszerét, és a szoftver tulajdonságait maximálisan kihasználva központi tervezésre álljon át. A MÁV-TRAKCIÓ Zrt. en-

nek érdekében egy 11 főből álló tervezői csoportot alakított. Ezek a szakemberek hálózati szinten felelnek valamennyi jármű- és személyzetforduló elkészítéséért.

A központosítás mellett a tervezés időbeliségét is szükséges volt megváltoztatni. Ennek megfelelően a tárgyhónapi szolgáltatok kiadásához szükséges járműfordulók és szolgáltatok tervezése két hónapnál hamarabb történik a megrendelt vonatokra és az

egyéb tevékenységekre vonatkozóan. A MÁV-nál tapasztalható nagyfokú operativitás miatt ezeket a terveket az ún. változáskezelők aktualizálják. Ez a rendszer egyenlőre, a szoftver újdonságát is figyelembe véve jelentős többletmunkát ad a tervezőknek, ezért folyamatban van egy rugalma-

vezés kritikus pontja a munkaközi szünet tervezése. Ezt a szoftver a beállított paramétereknek megfelelően – a KSZ, valamint a Helyi Függelékek alapján – ellenőrzi, és szolgáltatot csak abban az esetben enged betervezni, ha az a szabályoknak mindenben megfelel.

A személyzetfordulók kialakítása a fentieknek megfelelően ellenőrzött, amely biztosítja a mozdonyvezetők részére a szolgáltatok közötti, valamint a heti kötelező pihenőidőt. Ezt követően a munkaidőbeosztás-készítők a megtervezett személyzetfordulók alapján készítik a beosztásokat.

A járműfordulók közvetlenül a mozdonyirányítók által használt modulba is bekerülnek. A mozdonyirányítók napra pontos adatokkal rendelkeznek arról, hogy az egyes járműfordulókat milyen szolgáltatokkal fedték le, továbbá a munkaidő-beosztás elkészítése után az adott szolgáltatokhoz mely mozdonyvezetők lettek rendelve.

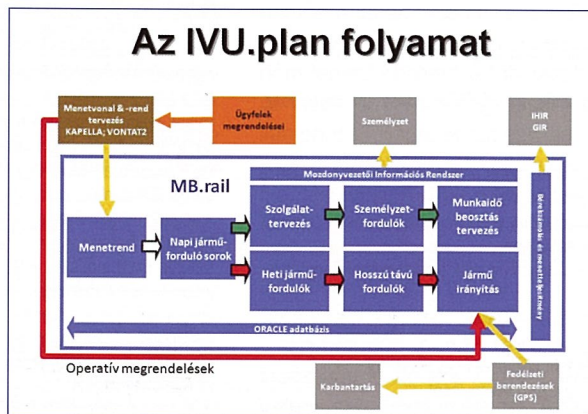
A mozdonyokra telepített fedélzeti berendezés tényadatokkal szolgálja a mozdonyirányítók munkáját. Minden vonat közlekedési adata, továbbá a fordulóra vonatkozó előrejelzések is megjeleníthetők az irányítói modulban.

A szoftver legfőbb előnye, hogy egy rendszerben látható és kezelhető valamennyi folyamat, így a döntéshozók részére egyszerűen és gyorsan biztosíthatók a szükséges adatok. A központi rendszer létezésével hálózati szinten lehet optimalizálni a járműfordulókat. A szolgálattervező modul a szolgáltatokat automatikusan létre tudja hozni, gyorsítva ezzel a tervezői munkát. A munkaidőbeosztás-készítés optimalizálására 2011-től lesz lehetőség egy új modul bevezetésével. Az új rendszer alkalmazásával egyékesé válik a mozdonyvezetői tájékoztatás is. A szolgáltatokról történő értesítés a jogszabályoknak megfelelő formátumban kerül kiadásra.

A MÁV-TRAKCIÓ Zrt. közeli jövőben azt tervezi, hogy valamennyi, mozdonyvezetők számára fontos információt az interneten keresztül is – természetesen titkosított módon – elérhetővé teszi. Ezáltal megtekinthetővé válik a munkaidő-beosztás, a végzendő feladat, illetve a szabadságokat is nyomon tudják követni az érintett munkatársak.

Ilyen méretű, ennyi munkavállalót közvetlenül is érintő informatikai rendszer fejlesztésnél és bevezetésénél óhatatlanul merülnek fel problémák és kezdeti nehézségek, már csak a rendszer újdonságából adódóan is. Bízom benne, hogy a kezdeti nehézségeken túljutva egy európai szemmel nézve is korszerű kapacitás tervező és irányító rendszert tudunk üzemeltetni.

Szerző: Gremspberger Tamás
Fotó: Juhász Enikő

sabb tervezési módszer kialakítása, a rendszer „finomhangolása” is.

A program modulárisan épül fel. Külön egységek biztosítják a felhasználók nyilvántartását és jogosultságait, a járműforduló tervezését, a szolgáltatok kialakítását, a munkaidő-beosztás elkészítését, valamint a járműirányítást. Valamennyi modul közös adatbázist használ, ezáltal garantált a tervezési folyamatok következetes egymásra épülése és a változások megfelelő lekezelése.

A járműforduló-tervezés alapadatát képezi a megrendelő modul (VONTAT2) felől érkező menetrendi adatok. A tervezők minden napra külön-külön elkészítik a járműfordulókat a megrendeléseknek megfelelően. Ezek a fordulók a szolgálattervezés alapját képezik. A szolgálattervezők a mozdonyvezetők valamennyi – a járműfordulóhoz kötött, illetve az azon kívüli – tevékenységét rögzítik a rendszerben. Ide sorolhatók a vezetési időnek minősülő vonattovábbítások és mozdonyon töltött várakozási idők, valamint a feljelentkezéstől a mozdonyig, illetve a mozdonytól a lejelentkezésig ellátandó feladatok.

A szolgálatter-

